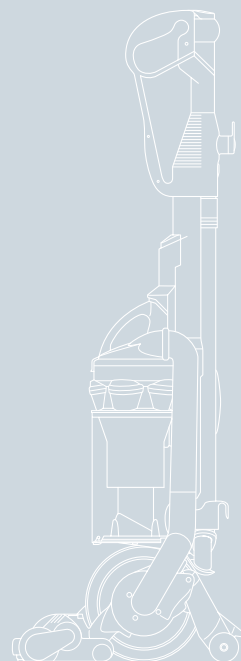
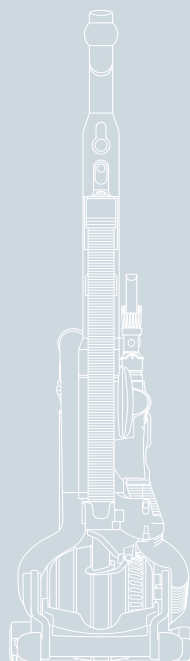
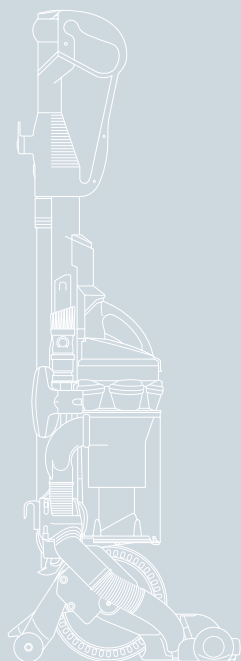
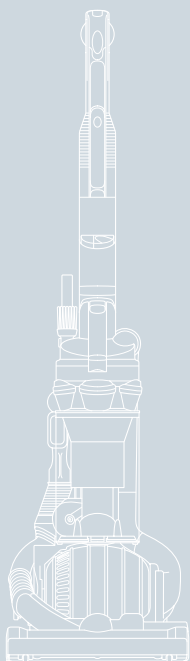

Hjelp til oppfinnere

- 01 Beskyttelse av dine ideer
- 02 Patenthistorie
- 03 Før du søker et patent
- 04 Er det oppfinnsomt?
- 05 Å få et patent

dyson

Beskyttelse av dine ideer

Hvis du har en idé til et nytt produkt som du tror vil kunne bli en kommersielt vellykket, er det flere måter å beskytte produktet ditt på i Europa

- Det er opphavsretten, som gjelder automatisk når et originalt verk (herunder ingeniørtegninger) blir skapt.
- Det er retten til uregistrerte design, som også gjelder automatisk, og som beskytter produktets utseende.
- I enkelte land er det varemerkerettigheter under sædvaneretten, som gjør seg gjeldende når et særskilt ord eller logo som brukes til å identifisere produktet har blitt brukt over lang tid.

Du må ikke betale for noen av disse, men du kan søke om registrering av visse design og varemerker, som gir deg enerett gjeldende fra den dag du leverer inn søknaden. Dette kan ofte være en fordel og generelt er disse registrerte rettighetene ikke dyre i anskaffelse.

Hvis du vil beskytte produktets utseende, eller det varemerke du bruker til å selge det, er det altså ikke spesielt vanskelig eller dyrt. Du kan i mange tilfelle gjøre det selv ved hjelp av noen få brosjyrer fra det lokale patentkontor eller Kontoret for Harmonisering av det Indre Marked (OHIM). Ingen av disse beskyttelsesformene kan imidlertid forhindre andre i å ta i bruk de prinsippene ditt produkt er basert på, og lage tilsvarende produkter som ser annerledes ut og selges under et annet varemerke. Så hvordan forhindrer man det?

Den eneste måten å beskytte din oppfinnelse på, er å søke om patent.

En oppfinnelse er vanligvis basert på et nytt prinsipp eller en ny innretning som gjør det nye produktet i stand til å fungere på en bestemt måte. Mange av Dysons patenter handler om egenskapene til den sykloniske separasjonsteknologien som øker støvsugerens samlede separasjonseffektivitet. Det er ikke vesentlig hvordan maskinen ser ut eller hvilket merke det er solgt under - patentet dekker enhver støvsuger som utnytter egenskapene patentet omhandler. Oppfinnelser kan være både metoder (som f.eks. produksjonsprosesser eller industrielle prosesser) samt produkter eller deler av produkter.

Patenthistorie

Patentnummerordningen ble innført for over 100 år siden (selv om den i en viss form har eksistert i ca. 350år) som motiv for oppfinnere for å få dem til å publisere sine ideer og slik fremme tekniske velstand i samfunnet. Som godtgjørelse for offentliggjørelsen fikk oppfinnere eksklusive rettigheter i en fastsatt periode, og etter den perioden var det gratis å benytte seg av ideen og forhåpentligvis gjøre den bedre. Livet har endret seg siden den gang, og selv om rammene er de samme, er det nå andre grunner til at man søker patent. Siden et patent gir eieren mulighet til å hindre at andre skaper et produkt som har egenskaper som faller innenfor patentet, regnes patenter i dag mer som juridiske våpen enn som informasjonskilder.

Det er sånn sett klart at et patent er (eller kan være) svært verdifull eiendom. Det er derfor neppe overraskende at det er vanskelig, dyrt og tidkrevende å få et patent. Du må enten selv gjennomføre mye arbeid og informasjonsinnsamling, eller betale en profesjonell patentadvokat som kan gjøre en del av arbeidet for deg. Bruk av en patentadvokat øker kostnadene for få et patent ganske dramatisk, men du kan til gjengjeld være sikker på at du får gode råd og et velskrevet patent til slutt. Hvis du skulle brukt din patent som et juridisk våpen, ville du vel helst hatt det så skarpt som mulig?

Før du søker et patent

Det finnes grunnleggende regler som gjelder for patenter i nesten alle land. Hvis du krenker dem, selv om du gjør dette uten å vite konsekvensene, setter det deg i en situasjon som er vanskelig å komme seg ut av. Husk først og fremst:

Fortell ikke noe om ideen din før du sender din patent søknad

Dette kan høres upraktisk ut. Du må jo tross alt vurdere om ideen din er drivverdig, er mulig å produsere, og i så fall, om den kan selges til en fornuftig pris. På en eller annen måte må du allikevel finne ut av dette uten å fortelle de du snakker med, hva er det du ønsker å produsere, eller mer presist hva det er du ønsker å beskytte. Hvis du allikevel føler at du trenger å konsultere med noen du har full tillit til, sørg for at den du snakker med er klar over på forhånd at du forteller dem noe i fortrolighet, og at de samtykker til taushetsplikt (at de ikke kan fortelle noe videre uten din tillatelse).

Ideelt sett bør taushetsplikten nedsettes skriftlig og signeres av den personen du velger å fortelle dine ideer til. Dette er spesielt viktig hvis du snakker til en kommersiell kontakt eller en potensiell arbeidskollega. Alternativt kan du sende inn patentsøknaden din før du snakker med noen om ideen. Du kan snakke med en patentadvokat i full konfidensialitet, i og med alle patentadvokater opererer under strenge konfidensialitet regler.

Bakgrunnen for å forsøke å holde alt dette hemmelig er at en oppfinnelse må være ny for å kunne bli patentert. En oppfinnelse er ikke ny dersom den er gjort tilgjengelig for publikum før du har sendt inn patentsøknaden din. Hvis du viser ideen din til en potensiell produsent uten å ha skrevet en konfidensiell avtale, er oppfinnelsens nyhetsverdi ødelagt og du kan ikke lenger ta ut et patent på den. Dette gir jo anledning til at produsenten selv kan fremstille produktet, uten å anerkjenne bidraget ditt (verken økonomiske eller på andre måter).

Er det oppfinnsomt?

Det neste kravet for patenterbare oppfinnelser er oppfinnelsesnivå. Dette betyr at oppfinnelsen ikke må være opplagt for en fagmann innenfor oppfinnelsesområdet. Hvordan man vurderer om noe er nyskapende i forhold til det som allerede er kjent, kan ikke forklares i et mindre dokument som dette. Det er et område som patentadvokater har utviklet erfaring innenfor, og de kan dermed gi råd. Du bør ikke forvente at det lokale patentkontoret kan gi råd om dette - det er utenfor deres felt.

For å kunne fastslå om en idé er nyskapende, må du finne ut hva som har blitt gjort tidligere i det aktuelle området. Du kan be profesjonelle søkere om å gjennomgå tidligere patenter og patentsøknader, men det er ikke til å unngå at det vil bli dyrt (det kan koste opp til flere tusen euro), og det vil trolig ende opp med at får du får en stor bunke dokumenter på mange forskjellige språk, som du må forsøke å avklare. Det finnes andre måter. Se på internett. Gå til et godt regionalt bibliotek med en patentinformasjonsavdeling, og gjør god bruk av veiledningen du kan få der. Forhåpentligvis har du noe bakgrunnskunnskap i oppfinnelsesområdet, så du kan utforske sakene (uten å avsløre for andre det du leter etter).

Gitt at du tror at ideen din er innovativ og oppfinnsomt, må du bestemme om du vil søke patent selv, eller om du vil hyre en patentadvokat. Hvis du ikke har et ubegrenset antall ledige kvelder (og hvis du har råd til å betale kostnadene) så oppsøk en patentadvokat, i alle fall for en innledende konsultasjon. Mange privatpraktiserende tilbyr en gratis innledende konsultasjon (på omtrent en halvtime). Pass på at patentadvokaten har den rette tekniske bakgrunn – du vil f.eks. ikke at en kjemiker skal håndtere elektronikk.

Du vil ikke få et utkast til en patentsøknad i løpet av den første konsultasjonen. Du bør imidlertid få en profesjonell vurdering av om din ide kan patenteres og om det er fornuftig å fortsette med programmet (men en patentadvokat kan ikke garantere noe, fordi han ikke vil komme til å ha alle detaljer om det som har blitt gjort før for hånden). Sørg for at du får vite hva det vil koste å fortsette og sørg også for at patentadvokaten skisserer hele prosedyren, så du har et samlet bilde av hva som venter deg. Når du hører hva prisen er, kan det være at du bestemmer deg for at det hele er bortkastet tid og penger. Men husk at hvis du ikke søker patent fra begynnelsen av kan du ikke søke senere, med mindre du i mellomtiden har klart å holde oppfinnelsen hemmelig. Innsendelse en patentsøknad kan også bidra til å overbevise en mulig partner eller produsent om at du tar ideen din på alvor og at du er forberedt på å gi av din egen tid og dine egne penger.

Å få et patent

I de fleste land den grunnleggende prosedyren for å få et patent som følger:

- Søknaden sendes til det relevante patentkontoret og må inneholde en fullstendig beskrivelse av oppfinnelsen, samt en liste med påstander som definerer hva den ønskede beskyttelse inkluderer;
- Patentkontoret undersøker om tidligere utgitte dokumenter kan påvirke oppfinnelsens nyhetsverdi eller oppfinnelsesnivået, som angitt;
- Søknaden er publisert, som regel ca. 18 måneder etter at søknaden først ble registrert;
- Søkeren ber om vurdering av påstandene;
- Patentstyret gjennomfører en grundig undersøkelse av påstandene og søknaden som en helhet og kommer med motforestillinger der det er passende. Dette gir søkeren mulighet til å endre søknaden for å imøtekomme disse innvendingene;
- Patentet innvilges dersom alle innvendinger til slutt imøtekommes.

Dette er kun en oversikt over den typiske prosedyren. Enkelte land har vesentlig forskjellige prosedyrer og noen legger forskjellige deler av denne typen prosess sammen. Det vil også være formelle krav til de ulike trinnene, for eksempel advokatfullmakter, spesielle krav til tegninger, osv. Det varierer fra land til land hvor lang tid hele denne prosedyren tar, men vanligvis er det mellom tre og fem år.